

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ

Кабинет секретара Представничког дома

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE
PREDSTAVNIČKI DOM/ZASTUPNIČKI DOM

Kabinet sekretara Predstavničkog doma
Ured tajnika Zastupničkog doma

Broj: 01-02-1-629/18
Sarajevo, 5. 3. 2018.

**ZASTUPNIKU
U ZASTUPNIČKOM DOMU
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE**

BOSNA I HERCEGOVINA PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE SARAJEVO			
PRIMLJENO: 05-03-2018			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga

B

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, dostavlja se

Sukladno Odluci Kolegija Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine s 32.sjednice, održane 14. lipnja 2016., u privitku Vam dostavljam Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, čiji su predlagatelji zastupnici: Mirsad Mešić, Damir Bećirović, Saša Magazinović, Mirsad Đonlagić, Fehim Škaljić, Damir Arnaut i Denis Bećirović, koji je Odjel za lektoriranje Tajništva Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine lektorirao na bosanski, hrvatski i srpski jezik.

S poštovanjem,

Dostaviti:

- naslovu
- a/a

Prijedlog

Na osnovu člana IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na __. sjednici Predstavničkog doma, održanoj _____ 2017. godine, i na __. sjednici Doma naroda, održanoj _____ 2017. godine, usvojila je

**ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA
IZBORNOG ZAKONA BOSNE I HERCEGOVINE**

Član 1.

U Izbornom zakonu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 i 31/16) u članu 2.9 iza tačke 7. dodaje se nova tačka 7a. koja glasi:

„7a. odgovorna je za pravovremenu nabavku, distribuciju i sigurnost kamera, optičkih skenera, čitača otiska prsta ili druge odgovarajuće tehničke opreme za neposredne izbore na svim nivoima u Bosni i Hercegovini;“.

Član 2.

U članu 2.10 iza riječi: „glasanja ili“ dodaju se riječi: „optičkog skeniranja i“.

Član 3.

U članu 2.13 tačka 7. iza riječi „pravilno“ dodaju se riječi: „optičko skeniranje i“.

Član 4.

U članu 2.20 iza stava (2) dodaje se novi stav (3) koji glasi:

„(3) Rezultati izbora evidentiraju se na osnovu izvoda iz optičkih skenera. Centralna izborna komisija BiH propisat će procedure koje omogućavaju da određeni birački odbor ili više njih može uz skeniranje obaviti i ručno brojanje te u poseban obrazac unijeti i rezultate ručnog brojanja. Ako se rezultati ručnog brojanja i optičkog skeniranja razlikuju, Centralna izborna komisija BiH će u glavnom centru za brojanje obaviti ponovno optičko skeniranje i brojanje te utvrditi tačan rezultat glasanja na biračkom mjestu.“

Član 5.

U članu 3.5 stav (9) iza riječi: „jedinstvenom matičnom broju,“ dodaju se riječi: „otiscima prstiju,“.

Član 6.

U članu 3.10 stav (1) iza tačke k) briše se interpunkcijski znak tačka, stavlja se zarez i dodaje nova tačka l) koja glasi:

„l) biometrijski otisak prstiju.“

Član 7.

U članu 5.1 stav (4) na kraju rečenice briše se interpunkcijski znak tačka i dodaju riječi: „i pokriva se videonadzorom na način kojim se neće narušavati tajnost glasanja.“

Član 8.

U članu 5.2 stav (2) iza riječi: „za glasanje“ dodaju se riječi: „osigurava se videonadzor i“.

Član 9.

U članu 5.3 stav (1) iza riječi „broj“ dodaju se riječi: „optičkih skenera, biometrijskih čitača otiska prsta, videokamera,“.

Član 10.

U članu 5.7 stav (1) iza riječi: „procesa glasanja“ dodaju se riječi: „prostorija u kojoj se odvija proces glasanja snima se pomoću videonadzora i“.

Član 11.

U članu 5.8 iza tačke 2., na kraju teksta, briše se veznik „i“ i stavlja zarez. Iza tačke 3. briše se interpunkcijski znak tačka te dodaju veznik „i“ i nova tačka 4. koja glasi:
„4. provjeriti ispravnost videonadzora, optičkih skenera i biometrijskih čitača otiska prsta.“

Član 12.

U članu 5.9 stav (3) iza riječi: „narušavanja reda“ dodaju se nove riječi: „ili usljed tehničke neispravnosti uređaja“.

Član 13.

U članu 5.10 iza riječi: „osiguravaju“ dodaju se zarez i riječi: „te pomoću videonadzora provjeravaju“.

Član 14.

U članu 5.12 stav (3) na kraju rečenice briše se interpunkcijski znak tačka i dodaju se riječi: „i otiska prsta koji se provjerava pomoću biometrijskog čitača otiska prsta. Identitet osoba koje, zbog invalidnosti, ne mogu predložiti otisak prsta ili koje iz drugog opravdanog razloga nemaju biometrijski otisak prsta kod nadležnog državnog organa, utvrđuje se samo na osnovu važećeg ličnog dokumenta.“

Član 15.

U članu 5.13 iza stava (2) dodaje se novi stav (3) koji glasi:
„(3) Otisak prsta birača prilikom biometrijskog očitavanja mora odgovarati otisku prsta pohranjenom u bazi podataka koju vodi nadležni državni organ, na šta je član biračkog odbora dužan da ga upozori i za šta je odgovoran član biračkog odbora.“

Član 16.

U članu 5.18 stav (2) iza riječi „prebrojan“ briše se interpunkcijski znak tačka i dodaju se riječi: „ili optički skeniran“.

Član 17.

U članu 5.19 iza stava (4) dodaje se novi stav (5) koji glasi:

„(5) Centralna izborna komisija dužna je osigurati tehnička sredstva potrebna za očuvanje tajnosti glasanja prilikom glasanja slijepih, nepismenih ili osoba koje su fizički nesposobne da samostalno glasaju. U slučaju da raspoloživa tehnička sredstva ne omogućavaju pomoć, primjenjuju se pravila propisana st. od (1) do (4) ovog člana.“

Član 18.

U članu 5.22 stav (1) iza riječi: „donosi propise za“ dodaju se riječi: „optičko skeniranje i“.

U stavu (2) iza riječi: „Svi glasački listići“ dodaju se riječi: „optički se skeniraju i“, a iza riječi: „utvrdi da će se glasački listići“ dodaju se riječi: „optički skenirati ili“. Na kraju rečenice, iza riječi: „glavnih centara za brojanje“ briše se interpunkcijski znak tačka, stavlja se zarez i dodaju riječi: „a što će obavezno utvrditi ako se, usljed kvara optičkog skenera ili prateće opreme, ne mogu ustanoviti rezultati glasanja na određenom biračkom mjestu.“

U istom stavu iza riječi: „donosi propise za brojanje“ dodaju se riječi: „i optičko skeniranje“.

U stavu (4) iza riječi: „Glasački listići“ dodaju se riječi: „optički se skeniraju i“.

Član 19.

U članu 5.23 stav (1) mijenja se i glasi:

„(1) Ako se optičko skeniranje i brojanje glasačkih listića obavljaju na biračkom mjestu, birački odbor počinje utvrđivati rezultate glasanja nakon završetka procesa glasanja i zatvaranja biračkog mjesta.“

U stavu (3) iza riječi: „ako ih ima“ stavlja se tačka, a preostali dio teksta se briše.

Iza stava (3) dodaje se novi stav (4) koji glasi:

„(4) Birački odbor, na osnovu izvoda iz optičkog skenera, konstatira rezultate glasanja na biračkom mjestu.“

Član 20.

U članu 5.25 stav (1) iza riječi: „da će se brojanje“ dodaju se riječi: „i optičko skeniranje“, a iza riječi: „završetka postupka“ dodaju se riječi: „optičkog skeniranja i“. U istom stavu iza riječi: „odgovarajuće obrasce“ stavlja se zarez i dodaju se riječi: „vodeći se informacijama dobivenim iz optičkog skenera,“.

Član 21.

U članu 5.26 stav (1) iza riječi: „Centralnog biračkog spiska“ stavlja se zarez i dodaju se riječi: „snimak nadzorne kamere, izvod iz optičkog skenera,“.

Član 22.

U članu 5.28 stav (3) iza riječi „brojao“ dodaju se riječi: „i skenirao“.

Član 23.

U članu 5.30 st. (1), (2), (3), (4), (5) i (6) iza riječi: „ponovo broji“ dodaju se riječi: „ili optički skenira“ u odgovarajućem padežu.

U stavu (6) iza riječi „ako“ dodaju se riječi: „pregledom snimka videonadzora ili na drugi način“.

Član 24.

U članu 5.31, u cijelom tekstu člana, iza riječi: „ponovno brojanje“ dodaju se riječi: „ili optičko skeniranje“ u odgovarajućem padežu.

Član 25.

U članu 5.32 stav (1) iza riječi: „ponovnog brojanja“ dodaju se riječi: „ili optičkog skeniranja“.

Član 26.

U članu 17.9 stav (2) iza riječi „posmatrao“ briše se interpunkcijski znak tačka i dodaju se riječi: „kao i da mu se, u skladu s tehničkim mogućnostima, omogući uvid u snimak videonadzora.“

Član 27.

U članu 19.8 stav (1) broj „200,00“ zamjenjuje se brojem „500,00“, a broj „1.000,00“ zamjenjuje se brojem „5.000,00“.

U istom stavu tačka e) iza riječi: „nepravilno broji“ dodaju se riječi: „ili optički skenira“, a riječi: „na biračkim mjestima i u općinskim centrima za brojanje (član 2.13 stav (1) tačka 7))“ brišu se.

U istom stavu tačka l) iza riječi: „ne osigura“ dodaju se riječi: „nesmetano funkcioniranje tehničke opreme i“.

U stavu (2) broj „300,00“ zamjenjuje se brojem „1.000,00“, a broj „3.000,00“ zamjenjuje se brojem „10.000,00“.

Član 28.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“.

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH

Predsjedavajući
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, prema kojem je Parlamentarna skupština BiH nadležna za donošenje zakona potrebnih za provođenje odluka Predsjedništva BiH ili za izvršenje funkcija Skupštine prema Ustavu. Ona je nesporna i jer je riječ o izmjenama i dopunama postojećeg Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE

Prilikom provođenja izbora za sve nivoe vlasti u BiH, dolazi do neodržive situacije pri samom utvrđivanju rezultata glasanja. Naime, ručno prebrojavanje listića, uz zaista upitan kredibilitet i stručnost, širok spektar mogućnosti zlonamjernog i koristoljubivog manipuliranja, a posebno i mogućnost koncentracije članova biračkih odbora, kao i posmatrača, dovodi u pitanje pravilnost samih izbornih rezultata, a time i samih izbora kao principa i sistema demokratičnosti. U pogledu sve evidentnije pojave nepravilnosti pri brojanju glasačkih listića te pri utvrđivanju identiteta glasača i regularnosti samog procesa glasanja na izborima, ozbiljno se dovodi u pitanje stvarno iskazana volja birača, a posebno pri prebrojavanju izbornih rezultata. Veliki broj građana, kao i političkih subjekata, godinama izražava sumnju u regularnost samog procesa brojanja listića, glasanja za drugog, nepravilnosti samog procesa glasanja i sl., čime se građanima uskraćuje, odnosno zloupotrebljava jedno od osnovnih ljudskih prava (biračko pravo). Otklanjanje ovakvih nepravilnosti uvođenjem savremenih tehnoloških mogućnosti mora odgovarati svim političkim subjektima koji se zaklinju u demokratiju i koji tvrde da ne zloupotrebljavaju biračke odbore i ne kradu na izborima. U konačnici, nije zanemariva ni činjenica da Centralna izborna komisija BiH (u daljnjem tekstu: CIK) mora relativno brzo raspisati Opće izbore 2018. godine.

U skladu s postojećim ustavnim okvirom, bilo je potrebno pristupiti pronalaženju načina za izmjene Izbornog zakona kako bi se, korištenjem savremenih tehnoloških rješenja i mogućnosti, otklonila svaka sumnja u regularnost izbora. Ovakav način utvrđivanja rezultata glasanja imat će podršku pripadnika svih naroda u BiH.

Samo pravilno izabrani predstavnici imali bi zakonska ovlaštenja za formiranje vlasti, kao i za usvajanje zakona i njihovu izmjenu, što je preduslov za sve velike promjene u organizaciji i funkcioniranju države.

III. PRINCIPI NA KOJIMA JE PRIJEDLOG ZAKONA ZASNOVAN

Prijedlog zakona zasnovan je na principima ustavnosti i zakonitosti.

IV. OBRAZLOŽENJE POJEDINIH RJEŠENJA

Članom 1. propisuje se obaveza CIK-a u pogledu pravovremene nabavke, distribuiranja i sigurnosti optičkih skenera ili druge tehničke opreme.

Članom 2. u Izbornom zakonu BiH preciziraju se mogućnost i obaveza optičkog skeniranja uz mogućnost ručnog brojanja, te da će CIK poništiti izbore u izornoj jedinici ili na nekom biračkom mjestu ako ustanovi da je za vrijeme glasanja, tj. optičkog skeniranja glasačkih listića, došlo do nepravilnosti koje mogu uticati na izborne rezultate.

Članom 3. u Izbornom zakonu BiH preciziraju se mogućnost i obaveza optičkog skeniranja pomoću savremenih tehnologija, osim mogućnosti ručnog brojanja.

Članom 4. određuje se da je izvod iz optičkog skenera glavna odrednica za upisivanje izbornih rezultata, ali se ostavlja i mogućnost ručnog prebrojavanja na biračkom mjestu te upisa tih rezultata u poseban obrazac. Ako bi rezultati ručnog brojanja i skeniranja bili različiti, CIK bi u glavnom centru za brojanje radio ponovno prebrojavanje. Navodi se da će CIK odrediti procedure na osnovu kojih će se odlučivati kako i u kojim je slučajevima moguće dodatno ručno brojanje.

Članom 5. predviđeno je uvođenje u član 3.5 i biometrijski očitanih otiska prsta kao načina identificiranja glasača, kako bi se spriječile zloupotrebe koje su uočene u dosadašnjem procesu glasanja kada jedan glasač glasa za drugoga ili za više njih.

Članom 6. propisuje se i precizira da evidencija Centralnog biračkog spiska sadrži, uz dosad propisane podatke o državljanima BiH koji imaju biračko pravo, kao što su: prezime i ime i ime jednog roditelja, datum rođenja, jedinstveni matični broj, spol, naziv općine u kojoj birač ima prebivalište ili boravište, adresu prebivališta odnosno boravišta (ulica, kućni broj i mjesto), naziv općine odnosno izborne jedinice za koju osoba ima pravo glasa, biračku opciju, biračko mjesto, datum prijave prebivališta ili boravišta, rubriku „napomena“ i biometrijski otisak prsta.

Članom 7. propisuje se obaveza pokrivanja videonadzorom svakog biračkog mjesta kako bi se uočile i spriječile povrede procesa glasanja. Također se propisuje da korištenje videonadzora ne smije povrijediti tajnost glasanja.

Članom 8. potvrđuje se obaveza pokrivanja videonadzorom svakog biračkog mjesta kako bi se uočile i spriječile povrede procesa glasanja.

Članom 9. propisuje se da se uz propisani izborni materijal, kao što je odgovarajući broj glasačkih listića i kandidatskih listi, izvod iz Centralnog biračkog spiska za određeno biračko mjesto i obrazac zapisnika o radu biračkog odbora koje OIK dostavlja biračkom odboru uoči procesa glasanja, obavezno dostavlja i određeni broj glasačkih kutija s ugrađenim optičkim skenerima, biometrijskih čitača otiska prstiju i videokamera kao tehničkih garancija za regularnost izbornog procesa.

Članom 10. propisuje se obaveza snimanja prostorije u kojoj se odvija proces glasanja pomoću videonadzora. Cilj ovakve odredbe jeste postići regularnost izbornog procesa.

Članom 11. propisuje se obaveza biračkog odbora da, uz ostali izborni materijal, u prisustvu akreditiranih posmatrača provjeri i ispravnost videonadzora, optičkih skenera i biometrijskih čitača otiska prstiju.

Članom 12. predviđa se mogućnost privremenog prekida procesa glasanja zbog eventualno tehničke neispravnosti uređaja, kao što su kamere, optički skener ili čitač otisaka prsta, te se propisuje način postupanja u takvim slučajevima. Postupa se isto kao i u slučaju dolaska do prekida procesa usljed narušavanja reda zbog kojeg je glasanje prekinuto u trajanju do tri sata ili kraće, te se glasanje produžuje za vrijeme koliko traje prekid, o čemu odlučuje predsjednik biračkog odbora, a ako je prekid trajao duže od tri sata, o trajanju vremena za koje se produžuje glasanje odlučuje općinska izborna komisija.

Članom 13. predviđa se da CIK i nadležni organi za provođenje izbora osiguravaju tajnost glasanja i da se ono obavlja lično, glasačkim listićem, što se sve provjerava videonadzorom.

Članom 14. propisuje se da predsjednik ili član biračkog odbora utvrđuje identitet birača, i to osim na osnovu važećeg ličnog dokumenta i dodatno putem otiska prsta, što se provjerava pomoću biometrijskog čitača otisaka prstiju. Predviđeno je i postupanje odbora u slučaju da glasanju pristupi osoba koja, zbog invalidnosti, ne može dati otisak prsta. Identitet takve osobe utvrđuje se samo na osnovu važećeg ličnog dokumenta. Također, ako postoji i jedan broj osoba koje iz drugog opravdanog razloga nemaju pohranjen biometrijski otisak prsta kod nadležnog državnog organa, ovim članom je predviđena procedura postupanja pri utvrđivanju identiteta.

Članom 15. propisuje se da je član biračkog odbora dužan utvrditi identitet birača te da, osim potpisa birača, na izvodu iz Centralnog biračkog spiska, koji mora odgovarati potpisu na identifikacionom dokumentu, i otisak prsta birača prilikom biometrijskog očitavanja mora odgovarati otisku prsta pohranjenog u bazi podataka koju vodi nadležni državni organ, na što je član biračkog odbora dužan upozoriti birača i za šta je odgovoran član biračkog odbora. Na ovaj način onemogućavaju se manipuliranje i zloupotreba prilikom izbornog procesa.

Članom 16. precizira se obaveza CIK-a kada joj općinska izborna komisija proslijedi pakete zapečaćenih koverata sa svih biračkih mjesta u toj općini i kada CIK potvrđuje da je taj birač upisan u Centralni birački spisak za glasanje izvan zemlje, kao i biračko pravo tog glasača prije otvaranja koverta. Nakon toga se takav listić broji ili optički skenira.

Članom 17. uvodi se obaveza CIK-u da osigura tehnička sredstva potrebna za očuvanje tajnosti glasanja prilikom glasanja slijepih, nepismenih ili osoba koje su fizički nesposobne da samostalno glasaju. U slučaju da im raspoloživa tehnička sredstva i dalje ne mogu pomoći, primjenjuju se postojeća propisana pravila i principi.

Članom 18. u stavu (1) propisuje se obaveza CIK-u da donese prateće propise kojima će precizirati način i uslove optičkog skeniranja listića. U stavu (2) propisuje se i precizira odredba po kojoj se svi glasački listići optički skeniraju i po potrebi broje na biračkim mjestima, osim ako CIK utvrdi da će se glasački listići brojati i optički skenirati u jednom ili više glavnih

centara za brojanje. Takvo brojanje i optičko skeniranje obavezno bi se obavljalo u jednom ili više glavnih centara za brojanje ako se, usljed kvara optičkog skenera ili prateće tehničke opreme, na biračkom mjestu ne mogu ustanoviti rezultati glasanja.

U stavu (4) propisuje se da se glasački listići optički skeniraju tako da se ne naruši tajnost glasanja.

Članom 19. u stavu (1) precizira se da, ukoliko se optičko skeniranje ili po potrebi brojanje glasačkih listića obavlja na biračkom mjestu, birački odbor počinje utvrđivati rezultate glasanja nakon završetka procesa glasanja i zatvaranja biračkog mjesta. Ovdje se rezultati utvrđuju nakon zbirnog očitavanja elektronskih pokazatelja kao proizvod procesa optičkog skeniranja. U stavu (3) propisuje se dodatna obaveza biračkom odboru da, nakon što prebroji neiskorištene i upropaštene glasačke listiće, odvojeno broji birače koji su potpisali izvode iz Centralnog biračkog spiska, birače koji su potpisali poseban izvod iz člana 5.18 ovog zakona te utvrđuje ukupan broj birača koji su glasali na biračkom mjestu i upisuje ove podatke u odgovarajuće obrasce. U stavu (3) brisana je obaveza biračkog odbora da broji važeće glasačke listiće kojima je glasano za svaku pojedinu političku stranku, koaliciju, listu nezavisnih kandidata i nezavisnog kandidata, kao i broj glasova za svakog kandidata na kandidatskoj listi, jer to postaje suvišno zbog optičkog skeniranja.

Članom 20. predviđa se da će, u slučajevima kada CIK utvrdi da će se brojanje ili optičko skeniranje djelimično ili u cijelosti obaviti u centrima za brojanje, u skladu s članom 5.22 stav (2) ovog zakona, ono obaviti nakon zatvaranja biračkog mjesta i završetka postupka u kojem je ručno brojanje suvišno.

Članom 21. propisuje se obaveza biračkom odboru da, nakon utvrđivanja rezultata glasanja, a najkasnije 12 sati nakon zatvaranja biračkog mjesta, nadležnoj općinskoj izbornoj komisiji, uz zapisnik o radu biračkog odbora, izvod iz Centralnog biračkog spiska, sve posebne obrasce iz člana 5.18 ovog zakona, sve nepotvrđene glasačke listiće, važeće glasačke listiće, nevažeće glasačke listiće, te odvojeno neiskorištene i upropaštene glasačke listiće, kao i sve druge obrasce koje zahtijeva CIK, dostavlja još i snimak nadzorne kamere i izvod iz optičkog skenera. I ova je obaveza utvrđena s ciljem onemogućavanja manipuliranja na biračkim mjestima.

Članom 22. propisana je obaveza brojanja i skeniranja i onih glasačkih listića koji su pravovremeno dostavljeni poštom.

Članom 23. u stavu (1) precizirana je mogućnost da listići, osim brojanja, budu i optički skenirani kada općinska izborna komisija, ovjerena politička stranka, koalicija, lista nezavisnih kandidata ili nezavisni kandidat zahtijevaju od CIK-a da ponovo broji, a sada i skenira glasačke listiće u određenim izbornim jedinicama u kojima su se politička stranka, koalicija, lista nezavisnih kandidata ili nezavisni kandidat kandidirali za izbore. Ista obaveza skeniranja postoji kada akreditirani posmatrač zahtijeva od CIK-a da ponovo broji glasačke listiće na biračkom mjestu na kojem je bio posmatrač ili kada ovjerena politička stranka, koalicija, lista nezavisnih kandidata, nezavisni kandidat ili akreditirani posmatrač zahtijevaju od CIK-a da

ponovo broji ili optički skenira glasačke listiće za glasanje u odsustvu, glasačke listiće kojima je glasano izvan Bosne i Hercegovine ili nepotvrđene - kovertirane glasačke listiće.

U stavu (2) postoji ista obaveza ponovnog optičkog skeniranja listića i u slučaju kada grupa od 50 ili više birača koji su glasali na istom biračkom mjestu zahtijeva od CIK-a da ponovo broji ili skenira glasačke listiće na biračkom mjestu na kojem su glasali. Također, u stavu (3) postoji mogućnost ponovnog skeniranja listića ako općinska izborna komisija zahtijeva od CIK-a da ponovo broji ili optički skenira glasačke listiće na biračkom mjestu u njegovoj općini. U st. (4), (5) i (6) precizirano je da CIK razmatra i odlučuje o zahtjevu za ponovno brojanje ili optičko skeniranje.

Članom 24. precizirana je obaveza optičkog skeniranja listića u slučaju da CIK naredi ponovno brojanje ili optičko skeniranje glasačkih listića i kada tačno navede koji će se glasački listići ponovo brojati ili optički skenirati, kao i datume, mjesta i postupke za ponovno brojanje i skeniranje.

Članom 25. propisuje se, tj. precizira (uvođenjem mogućnosti optičkog skeniranja listića) postojeća odredba po kojoj, nakon završetka ponovnog optičkog skeniranja ili brojanja glasačkih listića i istekom roka za podnošenje žalbe, odnosno nakon pravosnažnosti odluka, CIK BiH potvrđuje izborne rezultate za organe na svakom pojedinom nivou vlasti.

Članom 26. propisuje se da akreditirani posmatrač ima pravo da traži, osim prijepisa zapisnika o radu organa nadležnog za provođenje izbora čiji je rad posmatrao, i kopiju snimka videonadzora s tog biračkog mjesta.

Članom 27. pooštavaju se već propisane kazne i proširuje njihova primjena na osobe koje nepravilno broje glasačke listiće i ne osiguraju izborni materijal za glasanje, na osobe koje nepravilno optički skeniraju glasačke listiće i ne osiguraju nesmetan rad tehničke opreme. Novina je i to što se uvodi odgovornost i za nesmetan rad i prisustvo videonadzora na biračkim mjestima, kao i to što se kažnjivost za nepravilno brojanje i skeniranje proširuje na sve aspekte izbornog procesa.

Članom 28. propisuje se dan stupanja na snagu ovog zakona.

V. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog zakona jednokratno su potrebna dodatna finansijska sredstva iz budžeta institucija Bosne i Hercegovine. Prema preliminarnoj procjeni CIK-a za optičke skenere, te prema procjeni predlagača za nadzorne kamere i biometrijske čitače otiska prsta, potrebna su sredstva u približnom iznosu od 13.000.000,00 KM.

Dugoročno bi provođenje ovog zakona osiguralo znatno povoljniju proceduru, umanjilo broj ljudi koje treba angažirati u biračkim odborima i centrima za brojanje, te bi samim time ova jednokratno izdvojena sredstva bila nadoknađena u dva ili tri buduća izborna ciklusa.

ODREDBE ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJAVAJU
(preuzeto iz neslužbenog prečišćenog teksta)

Član 2.9

Centralna izborna komisija BiH je nezavisan organ koji podnosi izvještaj neposredno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine i čije ovlasti iz nje proizilaze. Centralna izborna komisija BiH:

1. koordinira, nadgleda i reguliše zakonitost rada svih izbornih komisija i biračkih odbora u skladu s ovim Zakonom;
2. donosi administrativne propise za provedbu ovog Zakona;
- 2.a donosi odluku o održavanju neposrednih izbora u Bosni i Hercegovini, propisanih ovim Zakonom;
3. predlaže budžet za Centralnu izbornu komisiju BiH, i podnosi izvještaj o izvršenju budžeta;
4. odgovorna je za tačnost, ažurnost i ukupni integritet Centralnog biračkog spiska za teritoriju Bosne i Hercegovine;
- 4.a. osigurava statističke evidencije razvrstane po spolu, starosti, razvrstani po izbornim jedinicama za svaki dio izbornog procesa;
5. ovjerava političke stranke, koalicije, liste nezavisnih kandidata i nezavisne kandidate za učešće na svim nivoima neposrednih izbora u Bosni i Hercegovini;
6. potvrđuje i ovjerava kandidatske liste i kandidate za sve nivoe neposrednih i posrednih izbora u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih ovim Zakonom;
7. odgovorna je za pravovremeno štampanje, distribuciju i sigurnost glasačkih listića i obrazaca za neposredne izbore na svim nivoima u Bosni i Hercegovini;
8. utvrđuje sadržaj i formu glasačkih listića za sve nivoe neposrednih izbora u Bosni i Hercegovini;
9. utvrđuje i potvrđuje rezultate svih neposrednih i posrednih izbora obuhvaćenih ovim Zakonom, ovjerava da su ti izbori provedeni u skladu sa ovim Zakonom i objavljuje rezultate svih neposrednih i posrednih izbora obuhvaćenih ovim Zakonom;
10. izdaje uvjerenje licima koja su dobila mandat na svim nivoima neposrednih i posrednih izbora u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih ovim Zakonom;
11. obavještava izbornu komisiju ili birački odbor ili bilo koje drugo tijelo nadležno za provođenje izbora da ne postupaju u skladu s odredbama ovog Zakona, ili da ih krše, i nadležnom organu nalaže poduzimanje odgovarajućih mjera;
12. objavljuje u službenim glasilima i sredstvima javnog informisanja u Bosni i Hercegovini i van nje, poslovnike, propise i izborne rezultate neposrednih i posrednih izbora u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih ovim Zakonom, informacije za birače, te ostale informacije neophodne za provedbu ovog zakona i svih izbornih zakona;
13. obavlja sve izborne aktivnosti za izbor članova Predsjedništva Bosne i Hercegovine i članova Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine;
14. donosi odluku o prestanku mandata izabranog zvaničnika na svim nivoima neposrednih i posrednih izbora u Bosni i Hercegovini obuhvaćenih ovim Zakonom, a vodi i prethodni postupak, gdje je potrebno, o utvrđivanju činjeničnog stanja (u slučaju kada je izabrani zvaničnik podnio ostavku, da je to učinio svojom voljom);
15. provjerava odluku nadležnog organa o prestanku mandata izabranog zvaničnika opozivom, kako bi se osiguralo da je mandat izabranog zvaničnika prestao u skladu s ovim Zakonom,;

16. podnosi godišnji izvještaj Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine o provođenju izbora u Bosni i Hercegovini, provedbi ovog Zakona i inicira izmjene ovog Zakona; i
17. obavlja sve druge poslove utvrđene zakonom.

Član 2.10

Centralna izborna komisija BiH će poništiti izbore u izbornoj jedinici ili na nekom biračkom mjestu, ako ustanovi da je za vrijeme glasanja ili brojanja glasačkih listića došlo do nepravilnosti koje mogu uticati na rezultate izbora.

Član 2.13

Općinska izborna komisija:

1. nadgleda i kontroliše rad Centra za birački spisak iz člana 3.8 ovog Zakona;
2. određuje biračka mjesta na području općine za glasanje na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini;
3. provodi postupak imenovanja, imenuje i obučava članove biračkog odbora;
4. brine o sigurnosti i dostavi biračkim odborima izbornog materijala za glasanje na svim nivoima izbora u Bosni i Hercegovini;
5. obavještava birače o svim informacijama neophodnim za provedbu izbora, u skladu sa propisima Centralne izborne komisije BiH;
6. odgovorna je za uređenje biračkog mjesta i druge tehničke pripreme za izbore;
7. odgovorna je za pravilno brojanje glasačkih listića na biračkim mjestima i u općinskim centrima za brojanje;
8. objedinjuje rezultate izbora sa svih biračkih mjesta u općini, posebno za svaki organ za koji je vršen izbor, i dostavlja ih Centralnoj izornoj komisiji BiH i
9. obavlja druge poslove u skladu sa zakonom i propisima Centralne izborne komisije BiH.

Član 2.20

- (1) Birački odbor neposredno rukovodi radom biračkog mjesta, osigurava pravilnost i tajnost glasanja i evidentira rezultate glasanja na biračkom mjestu.
- (2) Predsjednik biračkog odbora osigurava da se proces glasanja na biračkom mjestu odvija nesmetano, u skladu s odredbama Poglavlja 5. i 7. ovog Zakona.

Član 3.5

- (1) Centralni birački spisak vodi se po službenoj dužnosti.
- (2) Centralna izborna komisija BiH vodi Centralni birački spisak za teritoriju Bosne i Hercegovine na osnovu evidencije nadležnog državnog organa koji vodi registar građana Bosne i Hercegovine u skladu sa Zakonom o centralnoj evidenciji i razmjeni podataka, osim ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.
- (3) Nadležni državni organ iz stava (2) ovog člana održava i odgovoran je za cjelokupnu tehničku obradu svih podataka značajnih za evidenciju Centralnog biračkog spiska (u daljnjem tekstu: organ koji tehnički održava evidenciju Centralnog biračkog spiska).
- (4) Nadležnom organu koji vodi evidencije o državljanima BiH u skladu s odredbama Zakona o jedinstvenom matičnom broju, Zakona o prebivalištu i boravištu državljana BiH i Zakona o ličnoj karti državljana BiH podatke dostavljaju:
 - a) nadležni matični ured o smrti građana starijih od 18 godina i
 - b) nadležno ministarstvo Bosne i Hercegovine o ispisu iz državljanstva BiH.
- (5) Organu koji tehnički održava evidenciju Centralnog biračkog spiska podatke u skladu s Zakonom o centralnoj evidenciji i razmjeni podataka kao i odredbama Zakona o jedinstvenom matičnom broju, Zakona o

prebivalištu i boravištu državljana BiH i Zakona o ličnoj karti državljana BiH dostavlja nadležni organ koji vodi evidencije o promjenama prebivališta i boravišta.

(6) Organu koji tehnički održava evidenciju Centralnog biračkog spiska podatke dostavljaju:

a) općinske izborne komisije o biračkim mjestima i

b) Centralna izborna komisija BiH i općinske izborne komisije o promjenama biračke opcije.

(7) Za tačnost i ažurnost podataka potrebnih za izradu Centralnog biračkog spiska odgovoran je organ nadležan za vođenje službenih evidencija o tim podacima.

(8) Nadležni matični uredi dužni su da nadležnom organu koji vodi službene evidencije o jedinstvenom matičnom broju, prebivalištu i boravištu državljana BiH dostavi sve promjene koje utiču na ažurnost Centralnog biračkog spiska u pisanoj formi najkasnije u roku od sedam dana od dana kada je promjena nastala.

(9) Nadležni organi koji vode službene evidencije o jedinstvenom matičnom broju, prebivalištu i boravištu državljana BiH odgovorni su za ažurnost i ispravnost navedene evidencije, te su dužni da čuvaju dosjee dokumenata, javnih isprava i zahtjeva građana na osnovu kojih se vodi i ažurira Centralni birački spisak i da na zahtjev Centralne izborne komisije BiH, osiguraju pristup i uvid u ove dokumente.

Član 3.10

(1) Evidencija Centralnog biračkog spiska sadrži sljedeće podatke o državljanima BiH koji imaju biračko pravo:

a) prezime i ime i ime jednog roditelja,

b) datum rođenja,

c) jedinstveni matični broj,

d) spol,

e) naziv općine gdje birač ima prebivalište ili boravište,

f) adresa prebivališta odnosno boravišta (ulica, kućni broj i mjesto),

g) naziv općine odnosno izborne jedinice za koju lice ima pravo glasa,

h) biračka opcija,

i) biračko mjesto,

j) datum prijave prebivališta ili boravišta i

k) rubrika "napomena".

(2) Na osnovu elektronske evidencije Centralnog biračkog spiska, sačinjavaju se izvodi iz Centralnog biračkog spiska.

(3) Formu i sadržaj izvoda iz Centralnog biračkog spiska koji se koriste za provođenje izbora utvrđuje Centralna izborna komisija BiH.

Član 5.1

(1) Glasanje se provodi na biračkim mjestima, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(2) Biračka mjesta određuje općinska izborna komisija najkasnije 65 dana prije dana izbora. Općinska izborna komisija, neposredno nakon određivanja biračkih mjesta, podnosi spisak lokacija biračkih mjesta Centralnoj izbornoj komisiji BiH. Centralna izborna komisija BiH može promijeniti lokaciju biračkog mjesta ako utvrdi da nije pogodna za glasanje.

(3) Biračko mjesto ne može se nalaziti u vjerskom objektu, zgradi organa vlasti, zgradi koja je vlasništvo političke stranke ili u kojoj je sjedište političke stranke, zgradi koja je korištena kao mjesto za mučenja ili zlostavljanja, ili mjestu gdje se služi ili konzumira alkohol.

(4) Svako biračko mjesto označava se rednim brojem.

(5) Općinska izborna komisija, najkasnije 15 dana prije dana izbora, objavljuje koja su biračka mjesta određena za glasanje i gdje birači mogu glasati.

Član 5.2

- (1) Biračko mjesto određuje se prema broju birača, koji, u pravilu ima do 800, a ne može biti veći od 1.000, uzimajući u obzir i udaljenost birača od biračkog mjesta.
- (2) U prostoriji određenoj za glasanje uređuje se poseban prostor u kojem je osigurana tajnost glasanja.
- (3) Općinska izborna komisija dužna je blagovremeno osigurati da prostor određen za biračko mjesto bude pripremljen i otvoren za vrijeme glasanja.
- (4) Pod biračkim mjestom i njegovom okolinom, u smislu ovog zakona, smatra se biračko mjesto kao i prostor u krugu od 50 metara od ulaza u zgradu u kojoj se nalazi biračko mjesto.

Član 5.3

- (1) Općinska izborna komisija, u skladu s uputstvom Centralne izborne komisije BiH, a najkasnije 12 sati prije otvaranja biračkih mjesta na dan izbora, dostavlja biračkom odboru birački materijal, uključujući odgovarajući broj glasačkih kutija, glasačkih listića i kandidatskih listi, izvod iz Centralnog biračkog spiska za određeno biračko mjesto i obrazac zapisnika o radu biračkog odbora o čemu se sačinjava zapisnik koji potpisuju svi članovi biračkog odbora.
- (2) U slučaju da izborni materijal iz stava (1) ovog člana nije dostavljen potpun i u ispravnom stanju, birački odbor o tome obavještava općinsku izbornu komisiju koja je obavezna da otkloni sve uočene nedostatke odmah, a najkasnije do otvaranja biračkog mjesta.
- (3) Birački odbor odgovoran je za sigurnost biračkog materijala od trenutka prijema tog materijala do završetka svih svojih dužnosti nakon zatvaranja biračkog mjesta i uručenja materijala općinskoj izornoj komisiji, u skladu s odredbama ovog Zakona.

Član 5.7

- (1) Tokom procesa glasanja vodi se zapisnik o radu biračkog odbora. Zapisnik o radu biračkog odbora je pisani dokument u koji se upisuju informacije u vezi sa glasanjem, kao i drugi događaji koji se dešavaju na biračkom mjestu i u njegovoj okolini, od otvaranja biračkog mjesta do utvrđivanja izbornih rezultata. Formu zapisnika o radu biračkog odbora propisuje Centralna izborna komisija BiH. U zapisnik se unose sljedeći podaci:
 1. spisak i količina izbornog materijala, dostavljena biračkom mjestu;
 2. spisak svih akreditiranih posmatrača na biračkom mjestu;
 3. zapažanja o svim važnim događajima do kojih dođe na biračkom mjestu i
 4. svi podaci koji se, u skladu s odredbama ovog Zakona, unose u zapisnik o radu biračkog odbora.
- (2) Član biračkog odbora, birač ili akreditirani posmatrač ima pravo da u zapisnik o radu biračkog odbora unese svoje mišljenje ili primjedbe na proces glasanja, ili ih predati u pisanoj formi, o čemu predsjednik biračkog odbora izdaje potvrdu o predaji primjedbi, a o čemu može obavijestiti i općinsku izbornu komisiju. Ako ovo lice lično ne potpiše zapisnik o radu biračkog odbora, njegovo mišljenje ili primjedba neće biti razmatrani.
- (3) Ako se članu biračkog odbora, biraču ili akreditiranom posmatraču onemogućiti da unese svoje mišljenje ili primjedbe u zapisnik, one se mogu dostaviti općinskoj izornoj komisiji.

Član 5.8

Prije početka glasanja, birački odbor, u sastavu predviđenom članom 5.5 ovog Zakona, u prisustvu akreditovanih posmatrača će:

1. izložiti prazne glasačke kutije i zapečatiti ih;
2. prebrojati i upisati u odgovarajuće obrasce ukupan broj birača za biračko mjesto na osnovu izvoda iz Centralnog biračkog spiska i
3. prebrojati i upisati u odgovarajuće obrasce ukupan broj svih glasačkih listića koji su primljeni za to biračko mjesto.

Član 5.9

(1) Glasanje traje neprekidno u toku dana, sa početkom u 7.00 sati i završetkom u 19.00 sati. Ako dode do narušavanja reda, predsjednik biračkog odbora može prekinuti glasanje dok se ne uspostavi red. Razlozi i uzroci prekida glasanja unose se u zapisnik o radu biračkog odbora.

(2) Biračko mjesto zatvara se u 19.00 sati. Biračima koji čekaju u redu na biračkom mjestu u vrijeme njegovog zatvaranja dozvoljeno je da glasaju.

(3) Ako je zbog narušavanja reda glasanje prekinuto u trajanju do tri sata ili kraće, glasanje će se produžiti za period u dužini trajanja tog prekida, o čemu odlučuje predsjednik biračkog odbora. Ako je prekid trajao duže od tri sata, o dužini perioda za koji se glasanje produžava odlučuje općinska izborna komisija.

(4) Ako biračko mjesto nije otvoreno na vrijeme, a kašnjenje je trajalo do tri sata ili kraće, glasanje na tom biračkom mjestu može se produžiti za vremenski period u dužini trajanja kašnjenja. Ako je kašnjenje trajalo duže od tri sata, o dužini perioda za koji se glasanje produžava odlučuje općinska izborna komisija.

Član 5.10

Centralna izborna komisija BiH i nadležni organi za provedbu izbora osiguravaju da glasanje bude tajno i da se obavlja lično, glasačkim listićem.

Član 5.12

(1) Birač glasa na biračkom mjestu u kojem je upisan u izvod iz Centralnog biračkog spiska.

(2) Birač koji, u skladu s ovim Zakonom, ima pravo glasati za općinu u kojoj je imao prebivalište 1991. godine, može glasati na biračkom mjestu za glasanje u odsutnosti.

(3) Predsjednik ili član biračkog odbora utvrđuje identitet birača na osnovu važeće lične isprave.

(4) Važeća lična isprava, sa fotografijom, u smislu stava (3) ovog člana, jedan je od sljedećih dokumenata:

1. lična karta,
2. pasoš i
3. vozačka dozvola.

(5) Ako je birač promijenio ime, obavezan je, uz jednu od navedenih ličnih isprava, dati na uvid i rješenje o promjeni imena izdato od nadležnog organa.

Član 5.13

(1) Član biračkog odbora dužan je utvrditi identitet birača, označiti njegovo ime i prezime na izvodu iz Centralnog biračkog spiska na koji će se birač potpisati, potom član biračkog odbora izdaje odgovarajući glasački listić ili listiće.

(2) Potpis birača na izvodu iz Centralnog biračkog spiska mora odgovarati potpisu sa identifikacionog dokumenta koji se predočava članu biračkog odbora o čemu je član biračkog odbora dužan da ga upozori, i za šta je odgovoran član biračkog odbora.

Član 5.18

(1) Ako se ime birača ne nalazi na izvodu iz Centralnog biračkog spiska zato što se birač upisao u Centralni birački spisak da glasa izvan zemlje, a vratio se da glasa lično u Bosni i Hercegovini, njegovo ime dodaje se na poseban obrazac koji sadrži sve podatke kao i izvod iz Centralnog biračkog spiska. Birač se potpisuje na izvod i ima pravo glasati nepotvrđenim-kovertiranim glasačkim listićem, u skladu s odredbama ovog Zakona.

(2) Lične isprave birača zadržavaju se dok birač ne vrati nepotvrđeni-kovertirani glasački listić u zapečaćenoj koverti. Birač stavlja svoj glasački listić u posebnu kovertu, na kojoj će se naznačiti podaci na osnovu kojih se može provjeriti njegovo biračko pravo. Koverta će biti zapečaćena prije nego što je birač ubaci u glasačku kutiju. Poslije zatvaranja biračkog mjesta i poslije otvaranja glasačkih kutija, u skladu s odredbama ovog Zakona, birački odbor broji nepotvrđene-kovertirane glasačke listiće iz glasačke kutije i zapisuje dobijeni broj u zapisnik o radu biračkog odbora, te pakuje i dostavlja sve zapečaćene koverti općinskoj izbornoj komisiji. Općinska izborna komisija prosljeđuje Centralnoj izbornoj komisiji BiH pakete zapečaćenih koverti sa svih biračkih mjesta u toj općini. Centralna izborna komisija BiH potvrđuje da je taj birač upisan u Centralni birački spisak da glasa izvan zemlje, kao i biračko pravo tog birača prije nego što se otvori koverta i prije nego što glasački listić bude prebrojan. Ako ne može biti potvrđeno da je taj birač upisan u Centralni birački spisak za glasanje van zemlje i da ima biračko pravo, koverta se ne otvara, niti se broji.

Član 5.19

(1) Na zahtjev birača koji je slijep, nepismen ili je fizički nesposoban, predsjednik biračkog odbora odobrava primjenu postupka po kojem drugo lice, koje izabere birač koji nije u mogućnosti da glasa, pomaže tom biraču pri potpisivanju izvoda iz Centralnog biračkog spiska i glasanju.

(2) Lice koje pomaže pri glasanju ne može biti član biračkog odbora, akreditirani posmatrač ili posmatrač političke stranke, koalicije, liste nezavisnih kandidata ili nezavisnog kandidata.

(3) Lice koje pomaže biraču da glasa napisat će svoje ime štampanim slovima na izvod iz Centralnog biračkog spiska do imena birača kojem je pomagalo i potpisati se. Lice koje pomaže tom biraču ne mora biti upisno u Centralni birački spisak kao birač.

(4) Jedno lice može, u smislu stava (1) i (2) ovog člana, pomagati samo jednom biraču.

Član 5.22

(1) Centralna izborna komisija BiH donosi propise za brojanje glasačkih listića i utvrđivanje rezultata glasanja birača koji su glasali nepotvrđenim glasačkim listićima, birača koji su glasali glasačkim listićima za glasanje u odsutnosti, birača zatvorenika ili birača koji su vezani za ustanove, birača koji su vezani za domove i nisu u mogućnosti da dođu na biračko mjesto zbog starosti, bolesti ili invaliditeta, kao i birača koji su glasali poštom.

(2) Svi glasački listići broje se na biračkim mjestima, osim ako Centralna izborna komisija BiH utvrdi da će se glasački listići brojati u jednom ili više glavnih centara za brojanje. Centralna izborna komisija BiH donosi propise za brojanje glasova i utvrđivanje rezultata u Glavnom centru za brojanje. Rezultati glasanja u Glavnom centru za brojanje bit će javno izloženi u centru za brojanje, kako bi javnost mogla imati uvida u njih, a kopije rezultata glasanja bit će uručene akreditiranim posmatračima rada Glavnog centra za brojanje na njihov zahtjev.

(3) Centralna izborna komisija BiH imenuje direktora Glavnog centra za brojanje, kao i tri zamjenika. Direktor i njegovi zamjenici imenuju se iz redova različitih konstitutivnih naroda, odnosno jedan iz reda ostalih. Direktor i njegovi zamjenici su lica sa najmanje tri godine iskustva u provođenju izbora i ne mogu biti članovi političke stranke.

(4) Glasački listići broje se tako da se ne naruši tajnost glasanja.

Član 5.23

(1) Ako se brojanje glasačkih listića vrši na biračkom mjestu, birački odbor počinje utvrđivati rezultate glasanja nakon završetka procesa glasanja i zatvaranja biračkog mjesta.

(2) Birački odbor prvo broji neiskorištene i upropaštene glasačke listiće i stavlja ih u odvojene pakete koji se nakon toga zapečate.

(3) Birački odbor nakon toga odvojeno broji birače koji su potpisali izvode iz Centralnog biračkog spiska, birače koji su potpisali poseban izvod iz člana 5.18 ovog Zakona, te utvrđuje ukupan broj birača, koji su glasali na biračkom mjestu, i upisuje ove podatke u odgovarajuće obrasce. Birački odbor zatim otvara jednu po jednu glasačku kutiju i broji koverta sa nepotvrđenim glasačkim listićima, ako ih ima, kao i glasačke listiće koji se nalaze u glasačkoj kutiji. Nakon toga, birački odbor broji važeće glasačke listiće kojima je glasano za svaku pojedinu političku stranku, koaliciju, listu nezavisnih kandidata i nezavisnog kandidata, kao i broj glasova za svakog kandidata na kandidatskoj listi, te utvrđuje broj nevažećih glasačkih listića.

Član 5.25

(1) Osim u slučaju kad Centralna izborna komisija BiH utvrdi da će se brojanje djelimično ili u potpunosti obaviti u centrima za brojanje, u skladu sa članom 5.22 stav (2) ovog Zakona, nakon zatvaranja biračkog mjesta i završetka postupka brojanja, birački odbor u odgovarajuće obrasce unosi sljedeće podatke:

- 1) ukupan broj glasova;
- 2) ukupan broj važećih glasova za svaku političku stranku, koaliciju, listu nezavisnih kandidata i nezavisnog kandidata;
- 3) ukupan broj glasova za svakog pojedinačnog kandidata na kandidatskoj listi;
- 4) ukupan broj nevažećih glasačkih listića, posebno navodeći broj glasačkih listića koji su nevažeći jer nisu ispunjeni, a posebno broj glasačkih listića koji su nevažeći jer su pogrešno ispunjeni;
- 5) ukupan broj upropaštenih glasačkih listića;
- 6) ukupan broj nepotvrđenih glasačkih listića koji se nalaze u glasačkoj kutiji, ako ih ima i
- 7) ukupan broj neiskorištenih glasačkih listića.

(2) Zapisnik o radu biračkog odbora i odgovarajuće obrasce potpisuju svi članovi biračkog odbora. Ako neki član odbije da se potpiše, predsjednik ili jedan od članova koji se potpisuju to će evidentirati zajedno sa razlozima nepotpisivanja.

Član 5.26

(1) Nakon utvrđivanja rezultata glasanja, birački odbor odmah, a najkasnije 12 sati nakon zatvaranja biračkog mjesta, dostavlja nadležnoj općinskoj izbornoj komisiji zapisnik o radu biračkog odbora, izvod iz Centralnog biračkog spiska, sve posebne obrasce iz člana 5.18 ovog Zakona, sve nepotvrđene glasačke listiće, važeće glasačke listiće, nevažeće glasačke listiće, te odvojeno neiskorištene i upropaštene glasačke listiće, kao i sve druge obrasce koje zahtijeva Centralna izborna komisija BiH. Predsjednik biračkog odbora zadržava primjerak izvještaja o rezultatima glasanja.

(2) Predsjednik biračkog odbora javno izlaže detaljni tabelarni prikaz rezultate glasanja na biračkom mjestu po političkim subjektima i kandidatima kako bi javnost mogla imati uvid u njih, a kopije rezultata glasanja bit će uručene akreditiranim posmatračima rada biračkog odbora na njihov zahtjev.

(3) Birački odbor isporučuje sav preostali izborni materijal općinskoj izbornoj komisiji.

Član 5.28

(1) Da bi bila prihvatljiva, svaka pojedinačna koverta s glasačkim listićem mora imati poštanski žig zemlje iz koje se glasa, s datumom ne kasnijim od datuma održavanja izbora.

(2) Glasački listići za glasanje poštom, koji nisu dostavljeni u skladu sa stavom (1) ovog člana, neće se brojati.

(3) Da bi se brojao glasački listić koji je blagovremeno dostavljen poštom, birač za kog je utvrđeno da je ispravno upisan u izvod iz Centralnog biračkog spiska za glasanje poštom, mora ga vratiti u zapečaćenoj koverti kako bi se osigurala tajnost glasanja tog lica, i uz njega priložiti kopiju jedne od ličnih isprava prema članu 5.12 ovog Zakona.

Član 5.30

(1) Nakon što Centralna izborna komisija BiH utvrdi i objavi izborne rezultate, općinska izborna komisija, ovjerena politička stranka, koalicija, lista nezavisnih kandidata ili nezavisni kandidat, mogu zahtijevati da Centralna izborna komisija BiH ponovno broji glasačke listiće u određenim izbornim jedinicama u kojima su se politička stranka, koalicija, lista nezavisnih kandidata ili nezavisni kandidat kandidirali za izbore. Akreditirani posmatrač može zahtijevati da Centralna izborna komisija BiH ponovno broji glasačke listiće na biračkom mjestu na kojem je bio posmatrač. Ovjerena politička stranka, koalicija, lista nezavisnih kandidata, nezavisni kandidat ili akreditirani posmatrač mogu zahtijevati od Centralne izborne komisije BiH da ponovno broji glasačke listiće za glasanje u odsutnosti, glasačke listiće kojima se glasalo izvan Bosne i Hercegovine ili nepotvrđene-kovertirane glasačke listiće.

(2) Grupa od 50 ili više birača, koji su glasali na istom biračkom mjestu, može zahtijevati da Centralna izborna komisija BiH ponovno broji glasačke listiće na biračkom mjestu na kojem su glasali.

(3) Općinska izborna komisija može zahtijevati da Centralna izborna komisija BiH ponovno broji glasačke listiće na biračkom mjestu u njenoj općini.

(4) Centralna izborna komisija BiH može razmatrati zahtjev za ponovno brojanje glasačkih listića, ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) da je zahtjev podnesen u pisanoj formi i da ga je potpisao akreditirani posmatrač, grupa od 50 ili više birača koji su glasali na istom biračkom mjestu, nezavisni kandidat, predsjednik političke stranke, nosilac liste nezavisnih kandidata ili bilo koji od predsjednika političkih stranaka koje su formirale koaliciju, ili općinska izborna komisija;
- 2) da su u zahtjevu tačno navedene činjenice koje opravdavaju ponovno brojanje, uključujući članove ovog zakona koji nisu poštovani ili su prekršeni;
- 3) da je u zahtjevu naveden približan broj glasačkih listića za koje se vjeruje da nisu ispravni;
- 4) da je u zahtjevu navedeno kako bi ova povreda zakona utjecala na izborne rezultate i
- 5) da je zahtjev podnesen Centralnoj izbornoj komisiji BiH u roku od tri dana od dana kada je Centralna izborna komisija BiH objavila izborne rezultate.

(5) Centralna izborna komisija BiH može, ako joj nije podnesen zahtjev za ponovno brojanje u smislu stava (1) ovog člana, ili ako se zahtjev za ponovno brojanje ne smatra valjanim u smislu stava (3) ovog člana, po službenoj dužnosti narediti ponovno brojanje glasačkih listića.

(6) Centralna izborna komisija BiH naređuje ponovno brojanje glasačkih listića ako utvrdi da je učinjena povreda ovog Zakona i da ta povreda utječe na dodjelu mandata.

Član 5.31

Ako Centralna izborna komisija BiH naredi ponovno brojanje glasačkih listića, tačno će navesti koji će se glasački listići ponovno brojati, kao i datume, mjesta i postupke za ponovno brojanje. Kandidati političkih stranaka, koalicija, listi nezavisnih kandidata i nezavisni kandidati i kandidat s liste pripadnika nacionalnih manjina koji se pojavljuju na glasačkom listiću za koji se vrši ponovno brojanje, kao i drugi akreditirani posmatrači, mogu biti prisutni u toku ponovnog brojanja.

Član 5.32

(1) Nakon završetka ponovnog brojanja glasačkih listića i istekom roka za podnošenje žalbe, odnosno nakon pravosnažnosti odluka, Centralna izborna komisija BiH potvrđuje izborne rezultate za organe na svakom pojedinom nivou vlasti, u roku od 30 dana od dana održavanja izbora.

(2) Centralna izborna komisija BiH donosi propise o potvrđivanju izbornih rezultata.

Član 17.9

(1) Posmatrač može stavljati obrazložene primjedbe na rad organa nadležnih za provođenje izbora utvrđenih ovim zakonom u pisanoj formi koje se prilažu u zapisnik o radu organa nadležnog za provođenje izbora, na osnovu čega politički subjekt može uložiti prigovor nadležnom organu.

(2) Posmatrač ima pravo zahtijevati prepis zapisnika o radu organa nadležnog za provedbu izbora čiji rad je posmatrao.

Član 19.8

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 1.000,00 KM kaznit će se zaposleni ili angažirani u izornoj administraciji za povredu, ako:

- a) učestvuje u donošenju odluke koja može dovesti u sumnju njegovu sposobnost da djeluje nepristrasno (član 2.1);
- b) ne odredi biračka mjesta na području općine za glasanje na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini (član 2.13 stav (1) tačka 2.);
- c) ne osigura izborni materijal za glasanje na svim nivoima izbora u Bosni i Hercegovini (član 2.13 stav (1) tačka 4);
- d) ne obavijesti birače o svim informacijama neophodnim za provedbu izbora, u skladu s propisima Centralne izborne komisije BiH (član 2.13 stav (1) tačka 5);
- e) nepravilno broji glasačke listiće na biračkim mjestima i u općinskim centrima za brojanje (član 2.13 stav (1) tačka 7);
- f) imenuje predsjednika i članove biračkih odbora i njihove zamjenike suprotno članu 2.19 stav (3);

- g) ne ažurira podatke u skladu s promjenom broja birača i propisima Centralne izborne komisije BiH (član 3.8 stav (3) tačka b));
 - h) ne osigura uvid u izvod iz Centralnog biračkog spiska na teritoriji svoje općine (član 3.8 stav (3) tačka c));
 - i) ne osigura podatke za Centralni birački spisak koji su utvrđeni propisima Centralne izborne komisije BiH (član 3.8 stav (3) tačka d));
 - j) ne vodi evidenciju zahtjeva i prigovora i ne čuva dokumentaciju (član 3.8 stav (4));
 - k) odredi biračka mjesta suprotno članu 5.1 stav (3);
 - l) ne osigura izborni materijal za glasanje (član 5.3 stav (3));
 - m) neopravdano nije prisutan tokom cijelog procesa glasanja (član 5.5);
 - n) ne odredi dužnosti članovima biračkog odbora (član 5.6 stav (2));
 - o) zapisnik o radu biračkog odbora ne sadrži podatke propisane ovim Zakonom (član 5.7);
 - p) ne objasni biraču način glasanja i ne osigura tajnost glasanja (član 5.11 stav (1));
 - r) ne utvrdi identitet birača i potpis birača na izvodu iz Centralnog biračkog spiska u skladu s ovim Zakonom (član 5.13);
 - s) ako izda glasački listić ili listiće suprotno propisima koji regulišu izdavanje glasačkih listića (član 5.13));
 - t) pomaže licu pri glasanju na način koji nije u skladu s ovim Zakonom (član 5.19 stav (2));
 - u) su obrasci popunjeni suprotno članu 5.25 i
 - v) podaci objedinjenih zbirnih rezultata glasanja za općinu nisu u skladu s članom 5.27.
- (2) Za povrede iz stava (1) tač. a), l), m), n), o), p), r), s), t) i u) ovog člana kaznit će se članovi biračkog odbora novčanom kaznom u iznosu od 300,00 KM do 3.000,00 KM.

